

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: علی اصغر عباس آباد عربی، ۱۳۹۵

بررسی احکام حقوق حیوانات در فقه اسلامی

انسان تنها موجودی است که خداوند برای وی حق و تکلیف قرار داده است و تمامی مخلوقات دارای احترام و حقوقی می‌باشند؛ که انسان موظف است حقوق آن‌ها را رعایت نماید. و مجاز نیست هر نوع استفاده و بهره‌وری از آن‌ها داشته باشد. امروزه حقوق حیوانات و حفظ گونه‌های مختلف آن‌ها، از جمله مسائلی است که در سراسر جهان از جانب دولت‌ها و سازمان‌ها و عموم کسانی که به امور زیست‌محیطی و حمایت از حیوانات علاقمند می‌باشند، مورد توجه قرار گرفته است. از منظر فقهای شیعه حیوانات از حقوق مختلفی برخوردار هستند حق حیات حیوانات مورد احترام است و کشتن حیوانات جز در موارد خاصی آن هم برای استفاده‌ی معقول و منطقی اجازه داده نشده است. شکار و صید حیوان از روی تفریح و سرگرمی حرام است و برای شکار از نظر زمان و مکان و وسیله‌ی شکار محدودیت‌های وجود دارد. فقه‌ی حیوان بر مالک واجب است. در بعضی موارد تأمین نفقه‌ی حیوان وظیفه‌ی حاکم شرع و در مواردی هم به صورت واجب کفایی بر عهده عموم مسلمین است. امنیت جسمی و روحی- روانی حیوان نیز یکی دیگر از حقوق حیوانات می‌باشد. بر این اساس استفاده و بهره‌وری بیش از توان حیوان و هر نوع رفتاری که موجب آزار و اذیت حیوان گشته، جایز نیست. دولت‌ها و نهادهای مردمی علاقه‌مند به حمایت از حیوانات، گاهی جلساتی در این خصوص برگزار می‌کنند، ولی امید زیادی برای رعایت این موضوع در سطح جهانی وجود ندارد؛ زیرا در جهانی که حقوق اولیه انسان‌ها نادیده گرفته می‌شود؛ امیدواری به رعایت حقوق حیوانات چندان مناسبی ندارد، ولی این بدان معنا نیست که باید بی توجه بود؛ زیرا با اصلاح و اجرای قوانین موجود یا وضع قوانین جدید و نظارت، کنترل و اجرای صحیح آن‌ها و گسترش این فرهنگ در بین محققان و دانشمندانی که با حیوانات سروکار دارند؛ می‌توان تا حد زیادی آزمایش‌های علمی بر روی حیوانات را مدیریت کرد تا حیوانات تحت آزمایش، با حداقل درد در این آزمایش‌ها وارد شوند و در صورت لزوم در این مورد قوانین جامع جدیدی وضع شود.

کلیدواژه‌ها: اسلام، حیوانات، حقوق، فقه، حق حیات، حق زندگی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۶۰۷۹۴۲۰۴۰۷۲۲

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۰۶/۲۰

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: شعبان سردارآبادی

M.A. Thesis:

Investigating provisions related to animals in Islamic jurisprudence

Man is the only creature that God put him right and duty of all creatures with respect and are legal; that man is obliged to comply with their rights. And is not allowed any type of use and efficiency of them have. Shia scholars from the perspective of animals of different rights are the right to life is respected animals and killing the animals except in certain cases it is not allowed to use reasonable. Hunting animals is prohibited on recreation and hunting by hunting restrictions in terms of time, place and there. Alimony is incumbent on the owner of the animal. In some cases, providing the animal Nfqh→Y duty of the judge and in some cases for obligatory upon all Muslims is sufficient. Physical and psychological safety of animal rights. is another animal.

The use and efficiency over any type of behavior that is harassing the animal and the animal was not permissible. Governments and public institutions interested in the protection of animals, sometimes hold meetings in this regard, but there is not much hope for considering this issue at the global level, because in a world where basic human rights are ignored; hope to follow animal rights does not occasion, but this does not mean we should not be disregarded because the correct implementation of existing rules or new rules and supervision, control and its effective implementation and to promote this culture among researchers and scientists who deal with animals.